

Uit vroegere Minerva-besprekingen is reeds gebleken dat er controverse bestaat over de werkzaamheid en vooral over de doeltreffendheid van een systematische pneumokokkenvaccinatie bij volwassenen of meer specifiek bij ouderen en personen met een chronische pathologie zoals onder andere COPD¹⁻⁴.

Een recente meta-analyse van Huss et al. toont aan dat er nog steeds geen sterke evidentie bestaat over de werkzaamheid van een pneumokokkenvaccinatie op het voorkomen van pneumonie en sterfte (specifiek en algemeen), noch voor alle volwassenen samen, noch voor bepaalde risicogroepen⁵. Naarmate de kwaliteit van de studies verbeterde (dubbelblind, concealment of allocation) verminderde de effectiviteit van het vaccin. Dat verschil kwam vooral tot uiting bij de preventie van vermoedelijke pneumokokkenpneumonie of van pneumonie in het algemeen. Zo varieerde bij vermoedelijke pneumokokkenpneumonie het relatieve risico van 1,20 (95% BI 0,75 tot 1,92) in dubbelblinde studies tot 0,09 (95% BI 0,01 tot 1,64) in open niet-geblindeerde studies. Het effect op de mortaliteit was minder heterogeen en schommelde telkens rond een relatief risico van 1. Deze bevindingen staan in contrast met de resultaten van een systematische review van de Cochrane

Op basis van deze goed uitgevoerde meta-analyse bestaat er geen evidentie over de doeltreffendheid van pneumokokkenvaccinatie bij volwassenen in het algemeen of bij bepaalde risicogroepen in het bijzonder. Nochtans wordt het pneumokokkenvaccin momenteel aanbevolen voor bepaalde risicogroepen.

Collaboration⁶. Hier stelden de auteurs een grote effectiviteit vast tegen invasieve pneumokokkeninfecties (OR 0,26; 95% BI van 0,15 tot 0,46). Huss et al. wijten dit verschil in resultaten aan de inclusie van twee oudere studies (één uitgevoerd in het hooggebergte van Papua Nieuw Guinea en een andere bij ouderen in New York) in de Cochrane review. Huss et al. excludeerden deze studies omwille van ernstige methodologische tekortkomingen.

Referenties

1. Covaerts F. Pneumokokkenvaccinatie in de huisartspraktijk. *Minerva* 1999;28(6):244-7.
2. van Driel M. Pneumokokkenvaccinatie. *Minerva* 2000;29(8):366-9.
3. Lemiengre M, van Driel M. Vaccineren tegen influenza en pneumokokken bij 65-plussers? *Minerva* 2001;30(8):383-4.
4. Michiels B. Pneumokokkenvaccinatie bij COPD-patiënten? *Minerva* 2007;6(4):53-5.
5. Huss A, Scott P, Stuck AE, et al. Efficacy of pneumococcal vaccination in adults: a meta-analysis. *CMAJ* 2009;180:48-58.
6. Moberley SA, Holden J, Tatham DP, Andrews RM. Vaccines for preventing pneumococcal infection in adults. *Cochrane Database Syst Rev* 2007, Issue 3.